

KPC Groep

**Woonwagengewoners, Roma en Sinti
: achtergrondinformatie voor het basisonderwijs**

Literatuuroverzicht

Samengesteld door: Diny Albers

juni 2011

Onderwijs : achtergrondinformatie

Achtergrondinformatie : algemeen

Lesmaterialen

Artikelen

Jeugdboeken (verhalend en informatief)

Audiovisuele materialen

Onderwijs : achtergrondinformatie:

Als niet kan wat moet, moet wat kan : handreiking ter bestrijding van het schoolverzuim onder woonwagen- en zigeunerkinderen / Y. van der Ree, A. van den Hurk, R. Timmermans . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, 2001 . - 77 p.

Met bijl.

ISBN 906755135X

Verzuim komt onder de groep woonwagen- en zigeunerkinderen regelmatig voor. Verzuim onder meer als gevolg van reizen en trekken van de ouders, verzuim door het ontbreken van een onderwijsstrategie - en daarmee van status van het onderwijs - en verzuim omdat er geen geschikte onderwijsplek gevonden kan worden voor de niet altijd gemakkelijke kinderen.

Deze handreiking belicht de verschillende manieren waarop geneemden met het verzuimprobleem kunnen omgaan. Er worden tips gegeven, suggesties gedaan en perspectieven geschetst. Uiteindelijk doel van de handreiking is uitvaard een bijdrage te leveren aan de verbetering van de onderwijskansen en de onderwijspositie van woonwagen- en zigeunerkinderen.

Babylon aan de Noordzee : nieuwe talen in Nederland / G. Extra, J.J. de Ruiter (red.) . - Amsterdam : Bulaaq, 2001 . - 336 p.

ISBN 9054600683

In de Nederlands samenleving doen tal van nieuwe talen en culturen hun intrede in de kring van familie of vrienden, in het onderwijs en op de werkvloer.

'Babylon aan de Noordzee' geeft inzicht in een groot aantal van deze nieuwe talen en hun sprekers in Nederland: Arabisch, Berbers, Chinees, Hindi en Sarnami, Italiaans, Koerdisch, Moluks Maleis, Papiamentu, Portugees, Romanes, Servisch, Kroatisch en Bosnisch, Somalisch, Spaans, Sranan en Turks.

De huidige positie van woonwagen- en zigeunerleerlingen in het onderwijs in Nederland / I. Straten . - Arnhem : HAN, 2006 . - 24 p. bijl.

Met lit. opg. . - Onderzoeksverslag eindopdracht deelstudie tweedegraads opleiding Nederlands

Onderzoeksverslag waar o.a. wordt ingegaan op de taal van woonwagen- en zigeunerleerlingen en de impact daarvan op het schoolse leren.

Kinderen van woonwagenbewoners en zigeuners in het basisonderwijs / M. Hulsen, L. Mulder . - Nijmegen : ITS, 2003 . - 41 p. : tabn.

Met lit. opgave, bijl.. - Onderzoek in opdracht van KPC Groep

ISBN 9055542504

In Nederland zijn zo'n 35.000 woonwagenbewoners en 3000 zigeuners woonachtig. De deelname van de kinderen aan het onderwijs is van oudsher gering. In opdracht van KPC Groep heeft het ITS met gegevens uit het zogenaamde Prima-cohortonderzoek, dat om de twee jaar door ITS en Kohnstamm Instituut wordt uitgevoerd op ruim 600 basisscholen, onderzoek uitgevoerd naar de onderwijspositie van de kinderen van woonwagenbewoners en zigeuners. Aan de orde komen prestaties voor rekenen, taal en begrijpend lezen, sociaal-emotionele kenmerken en tussentijdse uitval en uitstroom na groep 8.

Onderwijs aan kinderen van ex-woonwagenbewoners : inventarisatie van knelpunten / L. M. Beks . - Eindhoven : DOBA Onderwijsadviseurs, 2003 . - 15 p.

Met bijln., lit. opg.

DOBA Onderwijsadviseurs kreeg tijdens de begeleiding van woonwagen- en zigeunerkinderen signalen van een aantal basisscholen dat er problemen waren met de kinderen van ex-woonwagenbewoners. Onder deze kinderen worden die kinderen verstaan waarvan de ouders of grootouders in in woonwagen woonden, maar die nu in een burgerhuis wonen. Deze leerlingen behoren volgens de afspraak met de gemeente Eindhoven niet tot de OWWZ-leerlingen. Doel van het onderzoek was het analyseren van de problemen en het komen tot mogelijke oplossingen. Er is gekeken naar specifieke problemen met betrekking tot de leerlingen, en met betrekking tot de ouders van de leerlingen. Daarna is er gekeken naar de oplossingen van de scholen. Tenslotte worden er een aantal aanbevelingen gedaan. Centraal hierin staat het verbeteren van de communicatie met de ouders

Onderwijs aan woonwagen- en zigeunerkinderen : taken voor begeleiding, opleiding en nascholing / H. Hutjens, H. Wilmink, M. Heidweiler . - 's-Hertogenbosch : Katholiek Pedagogisch Centrum (KPC), 1989 . - 148 p. ; foto's, schema's

Met lit. opg.

ISBN 9067550299

In dit boek wordt in deel 1 achtergrondinformatie gegeven over woonwagenbewoners en zigeuners : wat is hun geschiedenis, hoe heeft het beleid hun positie telkens weer ingrijpend beïnvloed en welke ontwikkeling heeft het onderwijs voor woonwagen- en zigeunerkinderen doorgemaakt. Deel 2 geeft vervolgens een overzicht van het weinige onderwijskundige onderzoek naar deze groep en beschrijft de ontwikkelingen met betrekking tot de doorstroming van deze leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Ook komen de taken voor de schoolbegeleidingsdiensten en de opleidingen aan bod. Tenslotte wordt apart aandacht besteed aan de buitenlandse zigeuners.

Onderwijsdeelname van woonwagen- en zigeunerkinderen in de twintigste eeuw : een trendstudie / R. Timmermans, A. van den Hurk . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, 2002 . - 114 p.

Met lit. opg.

Deze trendstudie is een analyse van de monitoring gegevens die in de afgelopen twee decennia zijn verzameld met betrekking tot de onderwijspositie van

woonwagen- en zigeunerkinderen.

OWWZ in beeld / samenst. F. Weeber . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, 2006 . - 43 p.

Brochure waarin aan de hand van een kort historisch overzicht en zes beschrijvingen van OWWZ-projecten het belang van specifieke aandacht voor onderwijs aan woonwagen- en zigeunerkinderen wordt beschreven.

Schoolloopbaangegevens WWZ-leerlingen : totaalrapport 2004-2005 / M. Kalee, R. Timmermans . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, 2005 . - 56 p., tabn.

Met bijl.

In dit rapport wordt verslag gedaan van de schoolloopbaangegevens van woonwagen- en zigeunerkinderen in Nederland over het schooljaar 2004-2005. De gegevens zijn verzameld in het kader van de evaluatie van de projecten Onderwijs aan woonwagen- en zigeunerkinderen. De projecten zijn verspreid over het hele land en richten zich op het bevorderen van een optimale deelname van woonwagen- en zigeunerkinderen aan het onderwijs. Daarnaast worden ook schoolloopbaangegevens verzameld over gebieden waar geen projecten (meer) worden uitgevoerd. In dit rapport zijn de gegevens verwerkt van in totaal 13 projectgebieden.

Sinti en Roma themadag over onderwijs en aanverwante thema's : een verslag / P. Jorna . - Utrecht : Forum, 2002 . - 47 p.

Speciale doelgroepen in het basisonderwijs: schooljaar 2002 – 2003 / M. Hulsen, L. Mulder. – Nijmegen : ITS, 2005. – 64 p.

Met lit. opg.

ISBN 90-5554-274-1

Verslag van een onderzoek van het ITS in opdracht van KPC Groep naar de onderwijspositie van drie speciale doelgroepen in het basisonderwijs, te weten: schipperskinderen, kinderen van woonwagenbewoners en zigeuners en kinderen van (voormalige) asielzoekers.

Wonen in een wagen & leren op school : symposiumbundel / samengest. door KPC Onderwijs Innovatie Centrum . - 's-Hertogenbosch : KPC Onderwijs Innovatie Centrum, 1997 . - 44 p.

Symposium gehouden op 30 oktober 1997. - Bevat: losse sheets , congresmap

Zigeunerkinderen in het basisonderwijs : een studie naar taalvaardigheid / A. Venes . - Eindhoven : DOBA, 1994 . - 62 p.

Met bijl.

Onderwerp van dit onderzoek was de situatie van de zigeunerkinderen op basisscholen in de omgeving van Eindhoven. Van deze situatie is een inventarisatie gemaakt en van daaruit werden aanbevelingen gedaan om het onderwijs voor de zigeunerkinderen te verbeteren.

Achtergrondinformatie : algemeen

Frederika : Het leven van een woonwagengeneratie tussen 1900 en 1945 / F.

Brummer . - Amsterdam : Pendoor, 1984 . - 127 p. : foto's

Met bijl.

ISBN 90-70707-06-3

Een gezicht achter cijfers : verhalen van woonwagengedwongen naar aanleiding van de monitor maatschappelijke en economische positie van woonwagengedwongen 2002 / Initiatiefgroep Woonwagengedwongen, Sinti en Roma . - Utrecht : STAB, 2002 . -

35 p.

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Uit onvrede met de 'Monitor maatschappelijke en economische positie woonwagengedwongen, tweede meting, Cebeon 2e conceptrapport 30 januari 2002' heeft de Initiatiefgroep Woonwagengedwongen, Sinti en Roma een aanvullend rapport geschreven waarin woonwagengedwongen hun eigen ervaringen en wensen naar voren brengen.

'Kom, we zijn tebie!' ; Bezembinders en scharenslieps : voyageurs in Vlaanderen

/ M. Kerff . - Leuven : Van Halewijck, 2000 . - 157 p. : foto's

Met lit.opg.

ISBN 9056172689

In dit boekje de verhalen van mensen die de mooie en minder mooie kanten van het woonwagengedwongen bestaan aan den lijve hebben ervaren. Hun verhalen dreigen te verdwijnen omdat ze geen geschreven bronnen hebben. Dit boek werpt een blik in het leven van de voyageurs. De auteur luisterde naar tientallen getuigenissen en stelde vast dat de levenswijze van de voyageurs in de loop van de jaren sterk veranderd is, maar dat een aantal culturele eigenheden springlevend is, zelfs bij de jongere generatie. In zijn hart zegt elke voyageur nog steeds: 'Kom we zijn tebie!' (Bargoens voor: 'Kom, we zijn weg')

Laat de was maar hangen : voyageurs en zigeuners in de straat / D. Beersmans

...[et al.] . - Antwerpen ; Apeldoorn : Garant, 2002 . - 99 p.

Met bijl., bibliografie

ISBN 90-441-1311-9

Methodeboek over het werken met Voyageurs, Roma en Sinti in België voor hulpverleners en vrijwilligers. De eerste twee hoofdstukken behandelen de negatieve beeldvorming rond deze drie minderheidsgroepen en achtergrondinformatie over de nomadische cultuur. Vervolgens geven de auteurs een beeld van het leven van zigeuners aan de hand van de thema's: wonen, huishouden, onderwijs, godsdienst, gezondheid en opvoeding. In het vierde hoofdstuk wordt ingegaan op interculturele bemiddeling gevolgd door praktijkvoorbeelden in hoofdstuk vijf.

foto's

ISBN: 90-400-9727-5

Monitor maatschappelijke en economische positie woonwagenbewoners : tweede meting / Cebeon (Centrum beleidsadviseurend onderzoek) . - Amsterdam : Cebeon, 2002 . - 72 p. : tab

Met bijl.

Rapportage van de tweede meting van de monitor " economische en maatschappelijke positie van woonwagenbewoners". Aanleiding voor deze vierjaarlijkse monitor vormde de in juni 1994 verschenen evaluatie van het woonwagenbeleid sinds 1975. Doel van de monitor is om de ontwikkeling van een aantal aspecten van de positie van woonwagenbewoners te volgen. Bij de eerste meting, aangeduid als 'nulmeting', is een stand opgemaakt. Bij de tweede meting is de actuele stand opgemaakt en nagegaan in hoeverre er sprake is van positieve op negatieve ontwikkelingen sinds de nulmeting.

Monitor racisme & extreem rechts : Roma en Sinti / P. R. Rodrigues, M. Matelski . - Amsterdam : Anne Frank Stichting, 2004 . - 63 p. - (Monitor racisme & extreem rechts)

Met lit. opg., bijl.

90-72972-92-9

Onderzoek naar de achterstelling van Roma en Sinti, dat in het kader van de monitor racisme en extreem rechts is verricht. Zij ondervinden een aanzienlijke achterstelling, maar doen vrijwel geen aangifte van discriminatie. Hun achterstand in onderwijs en op de arbeidsmarkt overstijgt die van andere minderheidsgroepen. De kern van de gesignaleerde problematiek ligt in de grote cultuurverschillen en het langdurige wederzijdse onbegrip tussen de Roma en Sinti gemeenschap en de Nederlandse de samenleving. Bij de positieverbetering van Roma en Sinti laat de rol van de overheid te wensen over.

Monitor woonwagenbewoners : economische en maatschappelijke positie : eindrapport / Cebeon (Centrum beleidsadviseurend onderzoek bv) . - Amsterdam : Cebeon, 1997 . - 94 p. : tab.

Met bijl.

Mijn wieg stond in een woonwagen : tien portretten / M. Spanjer . - Utrecht : Forum, 2002 . - 87 p. : ill.

ISBN 90-5714-116-7

In het publieke debat worden de woonwagenbewoners weinig gehoord en de media berichten over deze groep Nederlanders meestal in negatieve zin. Marjanke Spanjer liet 10 mensen aan het woord wier wieg in een woonwagen stond. De geïnterviewden vertellen over hun jeugd, hun bezigheden, de gewoontes van hun familie en hun verhouding tot de 'burgers'. Dat levert kleurrijke verhalen op waaruit één ding zeker blijkt: de standaard woonwagenbewoner, zoals die dikwijls naar voren komt in de media, bestaat niet.

Rom=mens : zigeuners in Nederland van de 15e eeuw tot heden / red.: J. Hoogwoud, D. Hondius, F. Alleweldt . - [s.l.] : Vereniging Lau Mazirel, 1986 . - 34 p.

Brochure bij een tentoonstelling over de geschiedenis van zigeuners.

Terug naar Auschwitz : een gedenkwaardige reis van Nederlandse Sinti en Roma / P. Hovens ...[et al.] . - Utrecht : Forum, 2002 . - 59 p.

Met lit.opg.

ISBN 90-5714-115-9

Fotoboek, met impressies van de reis van veertig Sinti en Roma naar Auschwitz-Birkenau om daar de internationale herdenking op 2 augustus 2000 bij te wonen en de nodige achtergrondinformatie.

Waar hebben we het aan verdiend? : ervaringen van mensen uit een woonwagen . - Aduard : Het Werkhuis, 1981 . - 153 p.

In dit boekje hebben woonwagenbewoners zelf hun gevoelens en ervaringen verteld. Thema's: vroeger ; kermis ; beleid ; oorlog ; discriminatie ; werk ; woonwagenvrouwen ; van een huis in een wagen ; toekomst.

Het wilde vuur : Sinti & Roma aan het woord ; verhalen vanaf WO II tot heden / samengest. door M. Meijer . - Hoogmade : De Sirenen, 2004 . - 191 p. : ill.

Met lit. opg.

ISBN 90-807998-1-5

Verhalen van Sinti en Roma zelf over hun leven, tradities en toekomstverwachtingen.

Woonwagenbewoners : burgers in de risicomaatschappij / S. Khonraad . - Utrecht : Jan van Arkel, 2000 . - 282 p.

Met lit. opg.

ISBN: 90-6224-443-2

In dit boek staat de vraag centraal waarom woonwagenbewoners, na meer dan een halve eeuw intensieve overheidsbemoediging, steeds verder in de marge van de samenleving zijn geraakt.

Woonwagenbewoners en zigeuners in Nederland / A. Cottaar, L. Lucassen, W. Willems . - 's-Hertogenbosch : Katholiek Pedagogisch Centrum (KPC), 1997 . - 106 p. : ill. - (Bouwstenen voor intercultureel onderwijs)

Met lit.opg.

ISBN 90-71845-44-3

Deze publikatie is bedoeld als achtergrondinformatie voor docenten die in het kader van hun lessen maatschappijleer en geschiedenis aandacht willen besteden aan het verblijf van woonwagenbewoners en zigeuners in Nederland. Daarnaast is het geschikt voor zelfstandig gebruik door leerlingen, bijvoorbeeld ten behoeve van scripties

Wij Zigeuners / J. Yoors . - Amsterdam : Karnak, [z.j.] . - 268 p. : foto's
Oorspr. titel: The Gypsies
ISBN: 90-6350-013-0

Zigeuners bestaan aan grenzen : plaatsbepaling & reader (31 artikelen) / P. Bosch, bijdr. J. Wolthuis ... [et al.] . - 's-Hertogenbosch : Vereniging de Samenwerkende Landelijke Pedagogische Centra (VSLPC), 1986 . - 171 p. : tekn.
In deze reader zijn een aantal artikelen over zigeuners opgenomen waarin de thema's acceptatie / discriminatie, geschiedenis, cultuur, leefwijze en onderwijs aan bod komen. In de inleidende plaatsbepaling wordt aandacht besteed aan enkele geschiedkundige en culturele aspecten met betrekking tot zigeuners, in het bijzonder de groep buitenlandse zigeuners in Nederland.

Zigeuners in ons midden ; De karavaan trekt verder, een spoor blijft achter / G. Deraeck . - Budel : Damon, 2001 . - 128 p.

Met lit.opg.

ISBN 9055732060

In dit werk wordt uitvoerig de huidige situatie van de diverse Zigeunergroepen besproken. De auteur betreft hierbij zowel de positie van en voorzieningen voor de sinds lang 'ingezetten' Zigeuners (Sinti, Roms, Manoesjen) in België en Nederland als de Roma uit Centraal- en Oost-Europa die de laatste tijd als nieuwkomers-vluchtelingen in West-Europa een nieuw 'onderkomen' zoeken.

Lesmateriaal

Rondom de woonwagen : een lessenreeks voor de bovenbouw van het lager onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs / samenst. M. de Bijl ...[et al.] ; ill. A. de Wolf . - 's-Hertogenbosch : Katholiek Pedagogisch Centrum (KPC), 1983 . - 208 p. : ill.

Met werkbladen, lit. opg., bijln.

Dit project bestaat uit 3 delen en wil kinderen kennis laten maken met de achtergronden en de leefsituatie van woonwagenbewoners. Deel 1 'Van vroeger naar nu' gaat in op de geschiedenis van de woonwagenbewoner van 1600 tot heden. In het tweede deel 'Van huizen en wagens' komen de verschillende vormen van wonen aan de orde, waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de woonwagen als woonvorm. Deel 3 'Uit het leven van een woonwagenbewoner' benadert het meest de levenswijze en het karakter van de woonwagenbewoner. Gepoogd is vooral die factoren van het leven voor het voetlicht te brengen die kinderen bezig houden en boeien.

Zigeuners : een informatiepakket voor een werkstuk of spreekbeurt / A. Bruls, H. de Ridder . - Nijmegen : Centrum voor Mondiaal Onderwijs (CMO), 2004 . - IV, 28 p., ill.

Informatiepakket voor de bovenbouw van het basisonderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs. Aan de orde komen de geschiedenis van de zigeuners in Europa, wat zijn zigeuners, mensenrechten en cultuur.

Artikelen:

De glazen bol is leeg! : woonwagen- en zigeunerkinderen ten onder in achterstandenbeleid / A. Cox . - In: Toon, jrg. 6 (2003) nr. 8 (oktober), p. 8-11

De afgelopen decennia is via de inzet van consultants en gerichte ondersteuningsprogramma's veel energie gestoken in de bevordering van de deelname van woonwagen- en zigeunerkinderen aan het (regulier) primair onderwijs. En niet zonder resultaat. Toch dreigen deze kwetsbare resultaten tenietgedaan te worden door de voortschrijdende individualisering binnen onze samenleving, de versnippering van middelen en aandacht voor deze doelgroep binnen het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid en een ontbrekend overheidsbeleid ten aanzien van woonwagenbewoners en zigeuners. In een gesprek met Wim Brouns, voormalig directeur van een Sinti-school en schoolbegeleider in de Westelijke Mijnstreek wordt hier verder op ingegaan.

Ik doe meer dan taal en rekenen . - In: Samen, jrg. 6 (2004) nr. 2, p. 7
Nadine Rosenberg werkt al twee jaar als intermediair op basisschool De Nieuwe Linde in Nuenen. In deze functie is zij contactpersoon tussen de school, de Sinti-kinderen en de ouders. Schoolverzuim en huiswerk gaat zij bespreken met de ouders. Wanneer de leerlingen de lesstof niet begrijpen geeft zij hun uitleg in hun eigen taal en ze fietst met de kinderen mee naar het gymlokaal dat in een andere wijk ligt. Na twee jaar zijn de positieve resultaten van deze aanpak duidelijk. De Sinti-kinderen kunnen de lessen beter volgen, zijn zelfverzekerder en krijgen een betere kans om door te stromen naar het voortgezet onderwijs.

Woonwagenbewoners, Sinti en Roma . - In: Scoop, jrg. (2002), nr. 3
Themanummer
Themanummer van Scoop over het woonwagenwerk in Noord-Brabant met speciale aandacht voor Roma en Sinti

Woonwagenleerlingen scoren veel hoger en krijgen beter onderwijs In: Het Wiel, jrg. 15 (2003) nr. 3, p. 4-5

Zigeunernummer . - Deventer : Ankh-Hermes, 1984 . - In: Prana : tijdschrift voor geestelijke verruiming en randgebieden der wetenschappen, (1984) nr. 35 (voorjaar) . - 96 p. : foto's, ill.

Jeugdboeken: (verhalend + informatief)

Duizend jaar onderweg / Els de Groen . - Baarn : Uitgeverij de Fontein, 2000 . - 126 p.

Met woordenlijst

ISBN 90-261-1578-4

'Duizend jaar onderweg' is een kennismaking met een volk dat veel achter de rug heeft. Het boek is belangrijk voor Roma én niet-Roma, omdat het zuiver en helder is en het de Roma-cultuur op een eerlijke manier in beeld brengt.

De twee hoofdrolspelers zijn Esmá en Adnam, die verliefd op elkaar worden. Beiden krijgen te maken met de tradities, normen en waarden die zo belangrijk zijn voor de zigeuner cultuur. Met alle gevolgen van dien. Esmá en Adnam weigeren nog langer als tweederangsburgers aan de rand van de samenleving te staan. Zij gaan op zoek naar een betere toekomst voor henzelf. Dat is de kern van dit boek.

Els de Groen weet de filosofie en de tragiek van de Roma in dit boek goed te beschrijven.

En ze trokken er samen op uit...: een ontdekkingsreis van twee woonwagenkinderen / I. Bijnsdorp, J. Poort-van Eden . - Utrecht ; Stichting Woonwagenwerk, 1981 . - ill.

Beeldverhaal

Jowena en de viool / T. van Rijnsoever. – Hoevelaken : SGO Hoevelaken, 2000

ISBN 90-73715-69-5

Een vioolspelend zigeunermeisje is op zoek naar een lied dat alle mensen kunnen leren. Pas na oorlogsdreiging en uitsluiting vindt ze een lied bij een arme vrouw en haar baby. Prentenboek met gekleurde tekeningen. Vanaf ca. 5 jaar.

Opgejaagd / Lydia Rood. – Amsterdam : Leopold, 2009

ISBN 978 90 258 5511 6

Maira hoort bij de Sinti, die 'zigeuners' worden genoemd. De Duitse maatregelen tegen haar volk worden steeds harder en op een dag worden zij en haar ouders uit hun bed gehaald. Op het perron staat een trein klaar die hen naar Auschwitz zal brengen. En dan is daar opeens een man die Maira het bos in duwt. 'Weg jij! Rennen en niet omkijken!'

Ruiters in de nacht / F. de Cesco. – Antwerpen : Facet, 2002

ISBN 90-5016-344-0

De 12-jarige Felipe woont bij zijn vader in Spanje, waar hij een zigeunermeisje met een paard ontmoet dat hem helpt zijn lot te accepteren.

Zigeuners: een volk zonder land / T. van Kooten. – Kampen : Kok, 1987. 28 p. : ill.

(Lantaarnreeks ; 136)

ISBN 90-242-4695-4

De inhoud van dit boekje vermeld 4 hoofdstukjes: Vakantie, Wat zijn zigeuners, Hoelang zullen er nog zigeuners zijn, Nergens plaats en tot slot worden enkele woorden verklaard. De schrijver wil het vooroordeel, dat er over zigeuners bestaat, bespreken. Hij doet dit door veel vragen te stellen.

Zigeuners (Sinthe) / J. Beckers . – Gorinchem : De Ruiter, 1981 . – 12 p. ; ill. (Informatie ; 438)
De zigeuners of Sinthe, zoals ze zichzelf noemen, is een oud volk, dat uit India afkomstig is. In dit boekje kun je lezen over hun geschiedenis, gebruiken en beroepen.,

Zigeuners / J. Kleinveld. – Amsterdam : Versluys, 1980.- 52 p. : ill. (Versluys basisinformatie)
ISBN 90-249-1023-4
Informatie over de gewoonten, gebruiken en leefwijze van een volk dat al eeuwenlang een zwerfend bestaan leidt. Voor de hoogste klassen van de basisschool.

Zingende violen : zigeunersprookjes / M. Voriskova . - Deventer : Ankh-Hermes,
1984 . - 192 p. : ill.
90-202-0054-2

Audio-visueel materiaal

I soeni : de droom [dvd + cd] / C. Goeijers . - Amsterdam : Jura
Filmproducties, 2003 . - 1 dvd (76 min.) : kleur 1 cd (Awah, Marie Kamlie Dei)
I soeni vertelt het verhaal van Reinard Dewus die, als zanger Rein Mercha, een volksheld is van vele Sinti-zigeuners. Hij zingt in zijn eigen taal, het Romanes, liederen over de liefde en over de geschiedenis van zijn volk. De film is een muzikaal avontuur over dromen en verlangens van de verdwijnende Sinti-cultuur in Nederland en laat daarnaast de spanning zien die het leven tussen twee werelden oproept. Een voorbeeld hiervan is het feit dat hij zijn dochter thuis houdt van school, omdat hij de school geen veilige omgeving vindt voor haar.

Integratie zigeuners : Roma en Sinti [cd] : radioprogramma De Ochtenden, 18 augustus 2005 . - Hilversum : EO, 2005 . - 3 cd's 180 min
Opname van het radioprogramma " De Ochtenden" van 18 augustus 2005 over de integratie van Roma en Sinti in Nederland met als gasten Lalla Weiss en Leo Lucassen. In het eerste uur aandacht voor de geschiedenis van de integratie van Roma en Sinti in Nederland, in het tweede uur de positie van Roma en Sinti in andere Europese landen en in het laatste uur het hier en nu en de toekomstverwachtingen

Jimmy [video] / K. Punt. – Hilversum : KRO, 1992. – 1 video (20 minuten)
Videoversie van het gelijknamige televisieprogramma, uitgezonden 19 april 1992.
Jimmy, een zigeunerjongen uit Roemenië, woont met zijn familie in een woonwagenkamp in Nederland. Hij vertelt over zijn hobby's, muziek en discriminatie

Leren zo gek nog niet [dvd] / Vereniging de samenwerkende Landelijke Pedagogische Centra (VSLPC) . - Utrecht : SFW, 1984 . - 1 dvd 33 min.
Kopie op dvd van de oorspr. video uit 1984 door Nederlands Instituut voor beeld en geluid (2005)
Vrijwel elk woonwagenkind gaat naar de lagere school, maar het voortgezet

onderwijs ligt nog te ver weg. Voor woonwagenkinderen bestaat een speciale vorm van symbiose-onderwijs: hierbij gaan kinderen van een woonwagencentrumschool voor een aantal dagdelen per week met hun onderwijzer naar een school voor voortgezet onderwijs, meestal Its of lhno. De lessen zijn hier praktisch gericht en sluiten aan bij de belangstellingswereld van woonwagenkinderen. Tenslotte een indruk van enkele vormen van voortgezet onderwijs en de visie van enige woonwagenkinderen en ouders.

Mire Bala Kale Hin : verhalen over de beginjaren van de trek van de Roma-zigeuners door Europa [dvd] . - KRO, 2005 . - 1 dvd : 54 min.

Met informatieboekje

Poppenanimatie serie voor kinderen van 6-12 jaar. In zes op zichzelf staande afleveringen worden verhalen verteld over de beginjaren van de Roma-zigeuners door Europa

Leren zo gek nog niet, 22 jaar later [dvd] / KPC Groep . - 's-Hertogenbosch : KPC Groep, 2006 . - 1 dvd

DVD gemaakt t.g.v. 20 jaar OWWZ waarin twee jongeren terugblikken op hun leerloopbaan en vertellen wat zij hun kinderen zouden willen meegeven over onderwijs en leren in de toekomst. Een van de jongeren is ook geportretteerd op de video " Leren zo gek nog niet" van 1984.

Sinti, Roma & Gadje : Nederland en zijn zigeuners [video] / H. Stam

Documentaire die aan de hand van interviews met zigeuners, politici en ambtenaren en met gebruikmaking van uniek archiefmateriaal een verhelderend beeld geeft van de vaak wankele verstandhouding tussen de zigeuners en de Nederlandse overheid.

Van de wagen...naar school ; 4-delige radioserie van de RVU over onderwijskansen voor woonwagenkinderen / RVU . - 1 audiocassette

Woonwagenbewoners [dvd] . - Eindhoven : Omroep Brabant, 2006 . - 1 dvd : 25 min. : kleur - (Olifantendoders : aflevering 11, februari 2006)

Aflevering van het programma Olifantendoders waarin twee jonge verslaggevers verschillende woonwagenkampen bezoeken om te kijken wat er waar is van de vooroordelen die er zijn over woonwagenbewoners.

De witte raaf : een Sinti, zigeuner, ontdekkingsreis met Lalla Weiss [dvd] / B.

Entrop . - Breda : SOL Filmproducties, 2004 . - 1 dvd (70 min.) : kleur

Portret van Lalla Weiss, woordvoerster van de Landelijke Sinti en Roma Organisatie, die een jaar lang gevolgd wordt in haar privé-leven en haar strijd voor een betere toekomst voor de kinderen van Roma en Sinti. Uitgebreid vertelt ze over de geschiedenis, de rol van dxe muziek, de rolpatronen en de tradities.

KPC Groep

: KPC Groep, ...? . - 1 videocassette, 11 min.

Behoort bij de uitgaven Wonen in een wagen en Leren op school

Zigeuners : [video] . - Eindhoven : Omroep Brabant, 2004 . - 1 videocassette :
30 min. : kleur - (Wandeling : afl. 216 (25 mei 2004))

In deze aflevering van de "Wandeling", een programma van Omroep Brabant, gaan de presentatoren naar Het Alziend Oog in de St. Jan in 's-Hertogenbosch. Voor zigeuners gaat een beschermende kracht uit van dat oog: ze staan onder bescherming van God die hen op hun pad volgt. Vervolgens bezoeken zij de Landelijke Sinti organisatie (LSO) in Best en tenslotte maken ze kennis met de Paul Schafer Gipsy Band.